

EDITORIAL

¿Respecte per la llengua valenciana? ¿Aixo qué es?

Esta vegada volem compartir en els nostres lectors dos fets que segur els faran reflexionar, i en major profunditat que en la que podem fer-ho nosatres, puix nos veem llimitats a l'espai de que disponem en esta publicacio. Es tracta del llenguatge de les falles, perdo, del "llenguatge de la major part de les fatlles" (¡che, quanta "t"!), i d'unes recents declaracions de la **Sra. Caffarel** sobre la llengua dels valencians.

Del primer cas -i per allo de demostrar que contra el mon faller no tenim res, mes be al contari, puix se'ls ha de felicitar perque nos obsequien en unes festes incomparables- focalisarem l'atencio en la **falla municipal**, ¿o sera "fatlla monicipal"? de Valencia ciutat. Hem llegit en estupor l'us que fa, en els cartells explicatius de les distintes escenes, de la llengua propia dels valencians.

Potser han volgut deixar constancia de que el conflicte llingüístic -a pesar d'algun polític de la terreta- no està resolt, o be, simplement, han volgut quedar be en tots, perque de cap atra manera s'enten el tracte que donen a la nostra llengua. Fora de chances, i fet un analisis al marge de l'ambient festiu i despres de comprovar el **cumul d'errors ortografics** -puix lo escrit ni correspon a la llengua valenciana, ni al català, ni tampoc al *subnormalitzat* que pretenen fer-nos tragar des de les institucions- resulta una ignominia.

Tries el codic que tries, com diém, les incorreccions son inacceptables, i les haurem de prendre com una burla mes de l'equip de govern respecte de la llengua valenciana; no d'una atra manera se pot calificar este despreci manifest pels codics que ells mateixa imponen, i que no es mes que un reflex del despreci que senten per la llengua tota, i pels que la parlen. Res no ha d'estranyar-nos si la presidenta del Consistori nomes "se rebaixa" a dir en valencià coses com "Ya estem en falles" i "Senyor pirotecnic, pot començar la *mascletà*" (en valencià autentic, això si, pero per populime, no per convicio). Ad estos nivells arriba las sensibilitat dels nostres polítics en la llengua que nos es propia.

Parlant d'eixa sensibilitat, tambe va carregar d'ella la **Sra. Caffarel**, directora del **Institut Cervantes**, en refererir-se a la llengua dels valencians, de la qual dia (en declaracions arreplegades per la premsa el 17 de febrer) que "*Políticamente será una lengua, pero no lo es desde el punto de vista lingüístico, como tampoco lo es el balear*".

Puix s'equivocà en les dos coses la prepotent

Sra. Caffarel, perque, hui per hui, la situacio es l'inversa. Per mes que els senadors valencians del PP se mostraren, en la falsetat i hipocresia habituals, indignats, reclamant respecte al **Estatut d'Autonomia** valencià, la realitat es que la legislacio desenrollada, els decrets i demes normes emanades els ultims anys de la nostra **Generalitat**, nos diuen que lo que parlem els valencians es "català". La despreciativa Sra. Caffarel no ha fet, per tant, mes que ser conseqüent en lo que el "valencianissim" Sr. Camps refrenda en les seues accions.

Tambe marrà en aclamar-se a la llingüística, perque, com tart o pronte s'acabarà demostrant, eixa "llingüística" que tant de goig li fa a la sectaria Sra. Caffarel no es mes que una **pseudociencia** al servici de l'ideologia catalanista. I si vol començar a obrir els ulls ad esta realitat li recomanem que se lligga el **Persiles y Segismunda** per a comprovar que la llengua valenciana, tal com deixà escrit eixe **Cervantes** que dona nom a l'Intitut que dirigix, existia molt abans de que s'inventara la romanística com a ciencia; eixa fantasmagorica "romanística internacional" que nomes fa que callar i otorgar lo que els catalans volen, com quan passà de considerar al català un dialecte del provençal a classificar-ho com a llengua a principis del segle XX, justament, que curios, quan el nacio-

FALLA DE L'AJUNTAMENT DE VALENCIA 2011

Mostra de cartell ple d'errors i el seu ninot

Dalí amb quatre pincelades, aguera pintat el moment, del exercici gimnasta, que contampla la gent.

En valencià correcte:
Dalí **en** quatre pinzellades, haguera pintat el moment, **de** l'exercici gimnastic, que **contempla** la gent.

nalisme català esclatava en mes força.

I si la resabuda Sra. Caffarel vol augmentar un poquet mes la seua cultura sobre la llengua valenciana no te mes que recorre a la nostra **litteratura classica**; els nostres classics, a banda de marcar les pantes de la lliteratura castellana del **Segle d'Or**, tambe deixaren ben palés -les cites son practicamente incontables- en quina llengua s'expressaven i escrivien.

Potser "politicament" en este editorial haviem d'haver utilisat el tractament de "la directora Sra. Caffarel", pero no es el tractament que mereix des del punt de vista d'un valencià orgullós de ser-ho. Com no poden demanar-nos millor tractament els nostres senadors del PP que, sumits en l'incoherencia del seu partit, volen defendre una cosa que l'organissacio politica a la que pertanyen ha negat als valencians per llei.

Nosatres, com som aus lliures, que no gavinés, farem lo que nos dicta la consciencia, nos corrobora l'Historia i nos recolza la sociolingüística, aço es, parlar i escriure en **llengua valenciana**.

LA CITA

A on hi ha superbia, allí n'hi haura ignorancia; mes a on hi ha humilitat, n'hi haura sabiduria.

Salomo

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **¿RESPECTE PER LA LLENGUA VALENCIANA? ¿AIXO QUÉ ES?**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• COMMEMORACIO: **DIA DE LA DONA**
- 3
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LI): **PARLEM DEL PLATANO**
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• PREMI "MANOLO SOLER I BAHILLO" A JULI MORENO I MORENO
• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **DE LA SOLITUD IMPACIENT**
- 4
• PASSATEMPS
• RONDALLA: **EL LLOP QUE SE FEU JUSTICIA**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Faça fotocopies d'este eixemplar i tinga-les preparades. Quan vinguen amics i coneguts a donar-li enveja contant-li tot lo que pensen viajar estes vacances de Pasqua..., ¡Nyas!, els planta davant del nas un *Rogle* i que s'entretinguen llegint-lo.
¡El *Rogle* sempre pensant en el benestar del seus lectors.!

ACTIVITATS CULTURALS ABRIL DE 2011

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

Cardona Vives
C/ En mig, 23-9°-27^a. 12001 Castello
Tel. i Fax: 964 20 04 68
www.cardonavives.com

IEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.iev.org
info@iev.org

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellaner 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

VACSV (Valencia Cultural-Via Augusta i Camí de Sant Vicent Martir)
viaaugusta_s_vte@wanadoo.es
www.caminosanvicentemartir.com

Del **25 Mar** al **30 Abr.** De 10 a 14 i de 17 a 21 h. Sala dels Vilaragut del Castell d'Alaquas.

EXPOSICIO DE QUADROS de Josep Lacreu: "Pensaments en color"

+Info: <http://joseplacreu.blogspot.com>

Del **4** al **14 Abr.** De 19 a 21 h. Aula D1, Escola Tecnica Superior d'Ingenieria d'Edificacio (UPV)
CURS: V VIAGE PER L'HISTORIA DE VALENCIA

• Programa:

- 4 (dll): Francisca Ramón: "El Dret Civil Valencià".
- 5 (dmt): Albert Cuadrado: "La Gastronomia Valenciana en el Sigle XIV".
- 6 (dmc): Peligros Belchi: "La Politica de Felipe II en el Regne de Valencia".
- 7 (djs): Antoni Ledo: "Una ciutat valenciana en una encruallada historica: Sagunt i la II Guerra Punica".
- 11 (dll): Juli Moreno: "Els inicis de la Renaixença".
- 12 (dmt): Rafael Medina: "L'obra de Pere Compte".
- 13 (dmc): Agusti Zacares: "El Valencianisme de principis del Sigle XX".
- 14 (djs): Miquel Aparici: "Els Moriscs de la Vall d'Ayora".

+Info: **IEV**

10 Abr (dumenge) 8:30h. .

EXCURSIO A ALCOY

Eixida: Pça. Fadrell. Castello, a les 8:30 h.
Places llimitades

+Info: **Cardona Vives**

11 Abr (dilluns) 20:00h. Seu de LRP.

TALLER DE TEATRE. *Els aparcats.* Original de Antoni Ruiz Negre

+Info: **Aellva**

12 Abr (dimarts) 19:30h. Seu de la RACV

PRESENTACIO DEL LLIBRE de José Aparicio: "Enigmas de nuestro pasado"

+Info: **RACV**

15 Abr (divendres) 20:00h. Iglesia del Carme. Valencia C.

VELADA POETICA a la Mare de Deu dels Dolors

+Info: **LRP**

(Continúa en la pagina següent)

COMMEMORACIO

Dia Internacional de la Dona

J.M.M.

El 8 de març es celebra el **Dia Internacional de la Dona**, abans Dia Internacional de la Dona Treballadora. No volíem deixar passar l'acontenyment sense fer menció, encara que siga al mes de l'efemerides, de que enguany precisament es celebra a nivell mundial el **centenari** sobre esta data reivindicativa; també perquè d'alguna manera el **Rogle Constanti Llombart**, junt al **Colectiu Fullana i Accio Regne de Valencia** commemorarem l'efemerides emmarcant-la en l'activitat "**Tots els dies 9**", focalisant l'atenció en una figura femenina -i calificada per molts estudiosos de "feminista"- l'escriptora del nostre Segle d'Or, **Sor Isabel de Villena**.

En la celebració internacional d'esta data es prete homenajar ad aquelles dones que lluitaren per a tindre una consideració social igual a la dels homens, en drets i en deures; en definitiva per a que se les reconeguera com a persones en les mateixes capacitats i possibilitats. Hui en algunes societats aço pot pareixer historia remota, en unes altres, per desgracia, eixa equitativitat entre homens i dones queda molt llunt de ser real, es mes, hi ha autèntiques situacions humiliants, vergonyoses i intolerables, que arriben a vexacions inacceptables. També en el món occidental, a on pareix que s'han conseguit tots, o la majoria, dels drets, continúa hi havent situacions que reclamen l'atenció dels governants, del proces educatiu i sobre tot de la ciutadania per a fer real eixa situació d'igualtat.

Enguany es commemora el **centenari** de la decisió adoptada en **Copenhague**, el **19 de març de 1911**, de celebrar el Dia Internacional de la Dona, conseqüència de l'acort pres, un any abans, per la **Internacional Socialista**, que reuni a mes de 100 dones de 17 països diferents, i que vingue a proclamar una jornada com a homenage al moviment a favor dels drets de les dones i per a ajudar així-

na al reconeixement al **sufragi universal** d'estes.

El mateix 1911, i tan sols una setmana després de la celebració del dia 19, concretament el 25 d'eixe mes, unes 140 joves treballadores, la majoria immigrants italianes i jueves, morien en un tragic incendi en la fabrica **Triangle de Nova York**. Este succe tingue grans repercussions en la legislació laboral dels Estats Units, i també en les posteriors celebracions del Dia Internacional de la Dona, en les quals la reivindicació dels drets laborals passaren a tindre una notable importància.

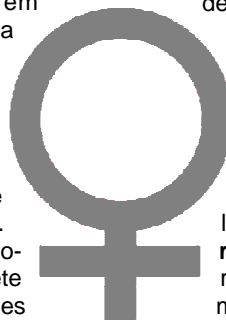
En 1913 i 1914, en el marc dels primers moviments per la pau i davant l'imminent esclat de la **primera guerra mundial**, les dones russes celebraren el seu primer Dia Internacional de la

Dona l'últim dumenge de febrer de 1913. El restant de dones d'Europa ho faria al voltant del dia 8 de març, també per a protestar per l'imminent guerra.

En 1917, de nou les dones russes, com a reacció davant la mort de dos milions de soldats russos, triaren l'últim dumenge de febrer per a declarar-se en folga i demanar "pa i pau". Alguns dirigents criticaren esta movilizació, que a la fi es feu i, fora a conseqüència directa o no d'esta, es el cas que quatre dies després el **Zar** abdicà i el govern provisional otorgà el dret de vot a les dones.

Hui, en un món global, estos dies tenen tant de sentit o mes, sobre tot quan no tot està conseguit ni resolt.

Els valencians, ja en el segle XV, i per mig de l'autora del *Vita Christi*, feren un esforç pel reconeixement que estes tenien a la formació, a l'educació, que sense dubte es una manera de ser més lliure i més capaç. Valga la nostra col·laboració com a homenage a totes les dones que han lluitat pel reconeixement dels seus drets i per a que foren considerades en igualtat en tots els àmbits de la societat.

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.cardonavives.com, www.enkara.org,

www.pjvalencianista.org,

www.acciorv.com

RECORDATORI

El 5 d'abril es complix un any del sentit falliment de **Marivi Ferrandis i Olmos**.

En estes llinees volem recordar ad esta dona intel·ligent i treballadora, valencianista compromesa, mestra i amiga de tants de nosatres.

La seua personalitat elegant i el seu caracter generós permaneixen vius en la nostros memoria.

Parlem del plàtano

El plàtano és un fruit popular de gran consum a nivell mundial. Te forma allargada i color **groc or** quan està madur; color que contrasta en el blanc de la polpa (llaugerament groguenca en algunes varietats), compacta i blaneta a la vegada, i que ofereix un succulent mos al ser consumida. És un equilibrat aliment, de fàcil digestió, gràcies al seu alt contingut en **sucres** (20%) quan alcança l'òptim grau de madurea. Té un ample contingut en **vitamines A, B i C**, lo mateix que una important gama de

sals minerals que ofereixen un complet aliment d'alt valor, molt recomanable per als chiquets, per a facilitar el seu creiximent, pel seu vast poder **antirraquític** i **antiescorbútic**.

Perfectament coordinats en **pomells** o **manolls** que pengen del plataner i que s'aguanten sense caure's a terra ni trencar-se les branques, encara que arriben a pesar des d'uns 30 Kg. (Illes Canàries) fins a 60 Kg. (en països del Tròpic), els plàtanos es presenten en forma de 9 o 10 mans adherides al tronc del pomell. Es cullen generalment en vert a fi de soportar en bon estat la duració dels trasllats dels llargs viages en barco d'un continent ad altre; després obtenen la seua maduració artificialment per mig de cambres preparades a l'efecte.

La producció espanyola es concentra exclusivament en les **Illes Canàries**, que durant molts anys foren les principals suministradores de **Europa**. Respecte d'este fruit canari -varietat **Pequeña enana-**, encara que el seu tamany és més reduït, el seu gust especial, més ensucrat que el dels procedents del Tròpic, s'adequa molt més a les necessitats del consumidor peninsular i, a dia de hui, pràcticament es ven en la seua totalitat en el mercat espanyol. Per contra, el consumidor europeu s'ha acostumat al gust dessubstanciat d'unes atres procedències tropicals i valoren el seu major calibre i presentació. Per una atra banda, tampoc podríem competir en l'actualitat en tots els països productors més importants que estan en el **Centre i Oest d'Àfrica**, **Centreamérica** i les **Antilles**; s'han de nomenar: Costa Rica, Panamà, Equador, Brasil, Colòmbia, Mèxic, República Dominicana, Jamaica, Cuba, Nicaragua, Hondures, Guatemala, Costa de Marfil, Camerun, Kènia, Zaire, Israel, etc.

El plataner és una planta monocotiledònea del gènere **musa**, de la família de les **escitaminees** i el seu cultiu data des de molt antic; té una alçària que va des dels 3 als 9 metres i que, una volta produït el fruit, és dir, el pomell, després de collir-lo, mor; del seu rizoma principal naix tot seguit un nou brot que, ya fet adult, produïx un altre nou pomell, de tal manera que cada 12 mesos se recull la collita; i això durant aproximadament 20 anys. Les més importants espècies que produïxen fruits comestibles són: **Musa paradisiaca**, **Musa sapientum** i **Musa cavendish**.

RESENYA BIBLIOGRAFICA M^aA.M.C.

Ramón i García, Anfos

De la solitud impacient

Edita l'autor. Chirivella (Valencia), 2011

(85 pàgines)

L'espai d'este mes el dediquem a una de les últimes obres que ha editat el prestigiós poeta **Anfos Ramón**, escriptor guardonat des dels inicis de la seua dilatada vida literària en innumerables premis; d'entre ells destaquen el "**Premi Nacional de Lliteratura**" en Llengua Valenciana, otorgat per la **AELLVA**, en desembre de 2002, i els incontables guardons aconseguits en diferents convocatories de jocs florals (està en possessió del títol de "**Mestre en Gay Saber**") o en lliteratura festiva-fallera (es un prolífic autor de llibrets de falla). La seua obra i dedicació per Valencia i la Llengua Valenciana son sobradament reconegudes per distintes entitats i institucions.

Conegut pels amants de la poesia i el vers en Llengua Valenciana com un dels millors escriptors i poetes que tenen la seua obra majoritàriament escrita i publicada en valencià, nos ofereix en esta etapa de la seua vida el recopilatori de poemes **De la solitud impacient**, -que ve precedit d'una breu introducció de **Vicent Ramón Calatayud**- integrat per **40 composicions**, plenes d'harmonia i musicalitat, que versen principalment sobre els sentiments íntimament lligats a l'anima del ser huma: **amor, soletat, vida, mort, esperança**; ademés d'aquells que dedica a dos pilars fonamentals de l'identitat valenciana: la **Pàtria** i la **Llengua Valencianes**; temes que l'autor sempre te molt presents en la seua producció literària. De fet, el primer poema, *No sé trobar*, el dedica ad esta tematica. Tambe el titulat *Espera un poquet* es un crit d'esperança per a que no es perga i continue viva la llengua valenciana.

La llectura d'esta obra resultarà tot un plaer per als amants de la poesia i del vers escrit en el nostre idioma.

ACTIVITATS CULTURALS

ABRIL DE 2011

(Ve de la pàgina anterior)

16 Abr (dissabte) De 12:00 a 14:00 h. Museu de Belles Arts de Castello. Av. Germans Bou, 28. Castello.

TAULA REDONA: "*La Percepción de la Postguerra*" Modera: Federico Martínez Roda

+Info: **RACV**

Anticipem esta activitat prevista per al mes de **Juny**.

VALENCIA-OSCA. EL CAMI DE ST. VICENT MARTIR

Dies 11 i 12 de **juny**.

Realisacio de l'itinerari descrit en visita a diferents localitats a on es considera hi ha vestigis del pas de St. Vicent Martir.

Preu 116 € inclou: transport, pernoctacio, menjars i segur. Reserves: viaugusta-s-vte@terra.es (Amparo Seguí), cora.deli@hotmail.com. Places llimitades. Reserves fins al 10 de maig.

+Info: **VACSV**, i tel: 96 362 47 26 (de 17:00 a 20:30h)

PREMI "MANOLO SOLER I BAHILLO" A JULI MORENO I MORENO

El passat 6 de març, en el dinar de germanor que segueix als actes del XXX Aniversari de la firma de les Normes d'El Puig, (la resenya dels quals fem en el Extra Primavera d'estiu 2011 de **Rogle**), **Xavier Robles**, president de **ARV**, va presentar el **Premi al Patriotisme Valencià "Manolo Soler i Bahillo"**, instituit en recòrd d'este gran valencianiste; i del qual feu entrega a **Juli Moreno i Moreno**.

Els socis del **Rogle Constanti Llombart** nos sentim especialment orgullosos per este premi concedit a qui es fundador, president i anima de la nostra associació; a l'hora que donem testimoni dels mereiximents exposats per Xavier Robles durant l'acte d'entrega: "a banda del patriotisme, hem valorat tambe, els val-

lors que Manolo tenia, com: la fidelitat, generositat, altruisme, bonhomia, humilitat, i la veritat es que enguany no mos ha costat gens trobar una persona mereixedora d'este guardo."

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, tambe te quedariem molt agraïts. El nostre numero de conte, en **Ruralcaixa**, es:

3082 1222 81 4622492421

<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p> <p>La solucio a peu de pagina.</p>	<p>1. Senda per la qual les ovelles i les cabres han d'anar una darrere de l'atra.</p> <p>2. En les iglesies o cementeris, lloc destinat a depositar els ossos trets de les sepultures temporals. Lloc a on se soterran o hi ha soterrats ossos.</p> <p>3. Suc o liquid nutritiu que circula per les plantes i arbres i que conté les substancies necessaries per a la seua alimentacio.</p> <p>4. Qualitat d'allo que no està suficientment cuit. Rigor, asprea. Franquea i realisme en que s'expon una situacio o la propia opinio, encara que resulte desagradable o inclus ofensiva per als oyents.</p> <p>5. Encollir-se una persona o animal, ocupant el menor espai possible, per a amagar-se, resguardar-se del fret, etc.</p> <p>6. Servir de garantia de que una persona no patirà algun mal per fer alguna cosa. Recolzar, protegir.</p> <p>7. Gerra o vaixell gran de fanc, alt i sense anses, que s'utilisa normalment per a guardar conserva.</p> <p>PARAULES VERTICALS:</p> <p>1. Travessar un fluit, com l'aigua o l'aire, trencant-lo o tallant-lo. Fer badalls en la terra al llaurar-la.</p> <p>2. Ferir llaugerament la pell en les ungles. Apropiar-se d'alguna cosa en violencia.</p>	<table border="1"> <tr> <td>1.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>G</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>S</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>C</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>—</td> <td><u>R</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>O</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>L</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td><u>O</u></td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>—</td> </tr> </table>	1.	—	—	—	—	<u>G</u>	—	—	—	—	2.	—	—	—	<u>S</u>	—	—	—	—	—	3.	—	—	—	<u>C</u>	—	—	—	—	—	4.	—	<u>R</u>	—	—	—	—	—	—	—	5.	—	—	—	<u>O</u>	—	—	—	—	—	6.	—	—	—	—	—	<u>L</u>	—	—	—	7.	—	—	—	<u>O</u>	—	—	—	—	—
1.	—	—	—	—	<u>G</u>	—	—	—	—																																																															
2.	—	—	—	<u>S</u>	—	—	—	—	—																																																															
3.	—	—	—	<u>C</u>	—	—	—	—	—																																																															
4.	—	<u>R</u>	—	—	—	—	—	—	—																																																															
5.	—	—	—	<u>O</u>	—	—	—	—	—																																																															
6.	—	—	—	—	—	<u>L</u>	—	—	—																																																															
7.	—	—	—	<u>O</u>	—	—	—	—	—																																																															

El llop que se feu justicia

Una nit fosca, solitaria i en la que fea molt de **fret**, un llop ixque del bosc **atret** per certa agradable oloreta.

Mentriments caminava en molt de **recapte**, sigilosament, se digue ad ell mateix:

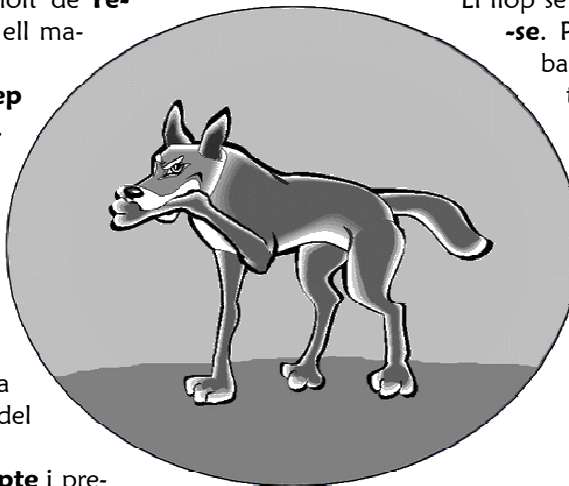
-i**Redell!** Esta olor que **percep** no pot ser sino parfum de ramat. ¡Puix no se yo res d'estes coses!

I continuà alvançant molt espayet per a no moure ni un **bri** d'herba, a força d'anar medint cada u dels seus passos. Abans de posar les seues pates en terra, s'ho pensava prou, ya que el mes chicotet soroll podia despertar al gossot que cuidava del ramat.

A pesar d'anar en tant de **recapte** i pre-

caucio, ivaja!, chafà un taulo; este es menejà i mes alla lladrà el gos.

El llop se va vore en la necessitat d'**alluntar -se**. Per esta volta s'havia quedat sense banquet. Llavors, exigent en si mateix, alça una pata, la culpable de no haver-ho conseguit, i se la **mossegà** fins fer-se **sanc**.

El llop de la faula nos ensenya a ser **disciplinats** en nosatres mateixos per a corregir els nostres defectes i millorar les nostres bones **qualitats**

Adaptacio i traduccio al valencià d'una faula de **Leonardo Da Vinci** treta de www.universoliterario.net

<p>GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)</p> <p>Alluntar-se/ separar-se: Distanciar-se d'un punt d'orige, anarse'n llunt d'un lloc determinat.</p> <p>Atret de atraure/ captivar/ acostar: Captar l'interes en sentit positiu o negatiu d'una persona.</p> <p>Bri/ brinsa/ pixca/ miqueta: Porcio menuda d'una materia. Filament.</p> <p>Disciplinat/ rigoros/ estricte/ sever: Que es fidel a una norma o llei.</p>	<p>Fret/ gelor: Sensacio que s'experimenta per la perdua de calor.</p> <p>Mossegà de mossegar: Agarrar una cosa en les dents i fer pressio sobre la mateixa en ells.</p> <p>Percep de percebre/ advertir/ observar: Rebre sensacions per mig dels sentits</p> <p>Qualitat/ atribut/ aptitut: Cada una de les circumstancies o caracters naturals o adquirits que distinguen a les</p>	<p>persones i als animals.</p> <p>Recapte/ prevencio: Preparacio i disposicio per a evitar riscos o erros a l'eixecutar una accio.</p> <p>¡Redell!: Interjeccio que indica estranyea, admiracio o disgust.</p> <p>Sanc: Fluit roig compost per plasma i celules en suspensio que circula per les arteries i venes.</p>
---	---	---

Solucio: Verticals: 1. SOLCAR 2. ARRAPAR 3. LLACOR 4. CRUEA 5. ARROPPIR-SE 6. RESPALAR 7. ORÇA 1. ASSAGADOR 2. OSSARI

I RECORDA...La nostra primera paraula es **solcar**. Un **solc** es el badall que se fa en la terra al llaurar-la; tambe, la senyal o badall que deixa una cosa quan passa per damunt d'una atra o l'atravessa. L'ccio i efecte de solcar se diu **solcada**. Eix.: *El barco solcava les aigües del cabalos riu / Els flamencs solcaven l'aire en formacio / Les rodes del coche deixaren solcs en el terreny fangos.*

La nostra segona paraula es **arrapar**. L'esgarrany o ferida feta en la pell en les ungles se pot dir **arrap**, **arrapo** o **arrapada**. **Arrapador** o tambe **arrapo** s'aplica al que arrapa. Eix.: *El gat m'arrapà el braç en acariciar-lo.*